RAITIO

ISSN 0356-5440

2 1984

Pian historiaa — tämä osa Paavalin kirkon silmukkaa nimittäin. Harvoinpa sitä harjavaunujakaan saa kuvattua toimessaan päivänvalossa.
A snow sweeper in the Vallila loop.
Kuva/photo: I. Leppänen, tammikuu/January 1971

PL 234
SF–00531 HELSINKI

54 48–3

KOP Hki-Aleksi 103160-1003977

SUOMEN RAITIOTIESEURA ry

Perustettu 16.1.1972

Johtokunta:

puheenjohtaja	I. Leppänen
varapuheenjohtaja	T. Niskanen
sihteeri	J. Rauhala
rahastonhoitaja	P. Leinomäki
arkistonhoitaja	A. Hellman
jäsen	J. Hannikainen
varajäsen	E. Virta

Kansikuva/On the cover:

Vaunu 43 vuorossa 75 Harjutorilla.
Articulated trams are used mainly on routes 3B, 3T, 4 and 10, but they work occasional sorties on other routes, such on routes 7 (here in the Harjutori loop) and 8.
Kuva/photo: A. Hellman, 4.7.1984

RAITIO ISSN 0356–5440 8. vuosikerta

päätoimittaja	I. Leppänen
toimitussihteeri	J. Rauhala
uutistoimittaja	A. Hellman
aikataulutoimittaja	J. Oksanen

Kustantaja Suomen Raitiotieseura ry

Painopaikka Hera, Helsinki 1984

Ilmestyy neljästi vuodessa.

RAITIO on paikallisliikenneharrastajien sitoutumaton tieteellinen aikakausjulkaisu.

Julkaisuun kirjoittavien henkilökohtaiset näkemykset eivät välttämättä ole yhteneviä toimituksen ja yhdistyksen kannan kanssa.

Ilmoitushinnat pyydettäessä toimitukselta.

Lehti jaetaan jasenille maksuttomana jäsenlehtenä.

© COPYRIGHT Suomen Raitiotieseura ry 1984
Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen, monistaminen ja levittäminen mekaanisesti, valokopioimalla tai sähköisesti ilman toimituksen ja kirjoittajan tai kuvaajan lupaa kielletään tekijänoikeuksista annetun lain (404/1961) nojalla.

HISTORIAN LEHDILTÄ

koonnut J. Rauhala

Liikennepäällikön päiväkäsky N:o 24/1950

1. Vaunujen lähtöajat esikaupunkien autolinjoilla

Liikenneosaston pysyväismääräyksen N:o 1/1950 kohtaa 10 sovelletaan toistaiseksi niin, että *asematarkastajalla* on oikeus määrätä aivan täynnä ilmeisesti pitkämatkaisia matkustajia oleva linjojen N:o 32—63 auto lähtemään Rautatientorilta ennen aikataulunmukaista aikaa, *jos* auton lähtiessä *apuvaunu* heti ajaa sen lähtöpaikalle. Apuvaunun on tällöin lähdettävä aikataulun mukaisesti.

Liikennepäällikön päiväkäsky N:o 65/1950

Linjojen merkintöjen muutoksia

1. Jotta toukokuun 15 p:nä 1950 voimaantulevaa siirto-oikeutta toteutettaessa voitaisiin mahdollisimman selvästi ja riidattomasti määritellä ja valvoa, millainen siirto on sallittu, millainen ei, annetaan vaunuille niiden ajaessa varsinaisen eli ns. *päälinjan* reitistä poikkeavaa reittiä eli ns. *poikkeuslinjaa* erikoiset linjamerkinnät. Samalla entiset linjat 3 A ja 3 B eroitetaan selvemmin eri linjoiksi.

2. Samalla muutetaan linjan 2 suuntamerkinnät — — —

3. Toukokuun 15 p:nä käyttöön tulevissa uusissa *matkalipuissa* on edelläsanotun mukaiset linjamerkinnät. Henkilökunnalle jaetaan *karttapiirroksia*, joihin pää- ja poikkeuslinjat on merkitty. Myöhemmin niitä järjestettäneen myös yleisölle myytäviksi.

4. Jotta yleisökin pääsisi selville poikkeuslinjoista, tullaan poikkeuslinjoilla ottamaan käytäntöön *erikoiset etu-* ja *rahastajankilvet* — — — niin pian kuin niitä ennätetään maalata. Tällöin annetaan myös yksityiskohtaiset ohjeet kilpien käyttämisestä.

5. — — —

6. *Uudet linjamerkinnät ovat:* — — —

(Kulloinkin käytännössä olevat linjojen tunnukset ja reitit selviävät julkaisun »Helsingin Kulkuneuvot» uusimmasta painoksesta ja — samoin kuin suuntamerkinnät — rahastajille jaetuista uusimmista pysäkkiluetteloista)

7. Muistin auttamiseksi on *tunnuskirjaimet* johdettu kaupunginosien, katujen yms. nimistä. Kun monet tunnetuimmat nimet alkavat samoilla kirjaimilla, on tässä täytynyt käyttää toisarvoisiakin nimiä:

A = Arabia — — —
B = Brahenkatu (Berghäll, linjalla 3 B myös Brunnsparken)
E = Erottaja
F = Pasila (Fredriksberg)
H = Haaga (linjalla H H myös Hakaniemi)
K = Käpylä
K B = Kulosaari (Brändö)
L = Lauttasaarenkatu (Ruoholahden—Salmisaaren seutu)
M = Munkkiniemi
N = Nervanderinkatu
P = Perämiehenkatu
R = Ruskeasuo
S = Suurtori (myös Satama ja Salutorget)
T = Töölö (linjalla 3 T myös Tehtaanpuisto)
V = Vallila

8. Liikennehenkilökuntaa, erikoisesti rahastajia, kehoitetaan painamaan poikkeuslinjat ja niiden merkinnät tarkoin mieleensä muistaakseen ne lippuja tarkastaessaan ja yleisöä neuvoessaan. Myös kehoitetaan aikatauluista ottamaan selville, minä aikana päivästä mikin poikkeuslinja toimii.

10. 5. 50. merk. *Reino Castren*

R. Gustafsson.

Ylimenolippu on voimassa ainoastaan välitöntä matkaa varten ensimäisessä vaunussa, jossa on tilaa.

Muutto on luvallinen seuraavilla asemilla: Eiran luona, Kauppatorilla, Yliopiston kulmauksessa, Ylioppilastalon torilla, L. Viertotien ja Nordenskiöldkadun kulmauksessa, Arkadiankadulla, Erottajalla, Yrjönkadulla, Unioninkadulla Kaisaniemen luona, Hakaniemen torilla, Pääskynkadulla ja I. Vierto- ja Eurantien kulmauksessa.

Raitiotie- ja Omnibus Osakeyhtiö.

Uudentyyppinen raitiotieheilurijuna Töölön varikolla. Kysymyksessä ei ole aprillipila, vaan vaihtotyö, johon käytettiin tavallista ruuhkavaunua.
A new type of tram train consisting of trailer-motor-trailer. A two-axle motor is shown shunting trailers at Töölö depot.
Kuva/photo: I. Leppänen, 15.3.1971

Kaipion valmistama moottorivaunu (eli »panssarivaunu») linjalla 8. Taustalla näkyy »kansojenhallin» pääty.
One of the last two-axle trams supplied for Helsinki by Kaipio in 1951. The stop has since been relocated.
Kuva/photo: I. Leppänen, helmikuu/February 1970

TAULUT

J.Oksanen

KESÄAIKATAULUT 1984

Niin kuin tunnettua, HKL:n aikataulusto jakautuu ajallisesti kahteen ryhmään: talviaikatauluihin ja kesäaikatauluihin. Kesäaikataulut keskenään ja toisaalta talviaikataulut keskenään – siis eri vuosien – muistuttavat toisiaan enemmän kuin saman vuoden talvi- ja kesäaikataulut. Niinpä kesäaikataulussa raitiolinjan 1 lauantailiikenne alkaa noin 3 tuntia aikaisemmin kuin talviaikana, aivan samalla tavoin kuin linja 2 on jo vuosia pysytellyt näkymättömissä kesälauantaisin.

Siten on ikäänkuin mielekkäämpää tarkastella kesäaikatauluja 1984 viime vuoden vastaaviin aikatauluihin verrattuna. Lyhykäisesti voi todeta, että hyvin ovat syksyllä 1983 talvisäilöön pannut aikataulut pakkaset kestäneet. Vuoroaikatauluissa ovat jopa eräät viime vuonna havaitsemani lyöntivirheet vielä tallella. Näin siitäkin huolimatta, että kaikki vuoroaikataulut on monistettu uudelleen. Voimaantulopäivä **on toki korjattu** – lukuunottamatta vuoron 47 lauantailehteä, jossa sekin on vielä entinen – samoin ovat muuttuneet työaikamerkintöihin liittyvät ajosarjanumerot. Noin luettelonomaisesti käyn läpi havaitsemani raitiotieaikataulujen muutokset:

Linja 1: ei mainittavaa; **linja 2:** ei myöskään; **linja 3B:** sama juttu; **linja 3T:** vuoro 28 ajaa halliin ma–pe minuuttia viimevuotista aikaisemmin; **linjat 4, 4N, 4V ja 5:** ei muutoksia; **linja 6:** ma–pe ruuhkavuoron 106 sijasta ajaa tänä vuonna vuoro 115, ajat ovat samat; **linja 7:** vuoro 73 ajaa halliin 9 minuuttia aikaisempaa myöhemmin (vuoroa 73 muutettiin viimeksi 16.7.1983 lisäämällä sille yksi vajaa kierros Harjutori–Arenatalo–Urheilutalo–Koskela. Nyt tuo lisäkierros ajetaan täytenä ja halliin lähdetään siis Harjutorilta, mistä 9 minuuttia plussaa); **linja 8:** ei muutoksia; **linja 10:** vuoro 94 lähtee Ruskeasuolta kaikkina päivinä 2 minuuttia aikaisemmin ja saapuu Koskelaan 5 minuuttia viimevuotista aikaisemmin. Lisäksi vuoro 140 ajetaan suunnitelman mukaan nivelvaunulla vihreän sijasta.

Vähän on siis jutun aineksia olemassa. Syksyllä on sitten luvassa suurempiakin mullistuksia. Ei niistä tässä sen enempää kuin että kuvatkaa seiskaa missä tahansa näettekin, mutta erityisesti Harjutorin lenkissä ja Arenatalon nurkilla.

Kesällä on harvennettu liikenne ja seuraavia vuoroja on turha odottaa näkevänsä katukuvassa: 11 (3B), 31 ja 32 (3T), 34 (4), 76 (7) ja 98 (10) sekä ruuhkavuorot 108 (6), 109 (8), 126 (3B), 127 (3T), 128 (4V–5), 131 (2–2A–4V) ja 143 (5). Sen sijaan vuoro 142 alkaa talven jälkeen jälleen ajaa linjalla 7. Seuraavista taulukkotiedoista on tarkemmin luettavissa, mikä vuoro missäkin päin ja mihinkä aikaan huristelee. Erikseen on tarkoitus monistaa ja jakaa SRS:n jäsenille samankaltainen aikataulukokoelma, joka tehtiin viime talvena talviaikatauluja koskevana.

Kun raitiotieaikataulut ovat siis lähes viime kesän uusinto, ovat myöskin eräät harrastajaa kiinnostavat erikoisuudet nähtävissä. Siten esimerkiksi vuorot 111 ja 112 vaihtavat linjaa alvariinsa: ensin kierros 2A:lla, sitten yksi sivu linjaa 2 ja viimein **Kauppatorilta** linjalle 4V, vuoro 111 klo 7.31 ja 112 klo 7.21. Toisaalta sitten ei ole yhtään vuoroa, joka Runeberginkadulla alkaisi veivata linjanumeronauhasta tunnusta 4V ajaessaan linjaa 5. Kesäaikataulussa on myös eräitä raitiovaunuyhteyksiä: vuoroilla 16 ja 39 on yhteys Hakaniementorilla klo 1.16, vuoroilla 25 ja 40 Lasipalatsin pysäkillä klo 23.55, vuoroilla 25 ja 39 samassa paikassa klo 0.40, edelleen Lasipalatsin seisakkeella vuorot 27 ja 38 klo 23.25, vuorot 27 ja 36 klo 0.10, vuorot 27 ja 40 klo 0.53, vuorot 30 ja 39 klo 23.40 sekä vuorot 30 ja 38 klo 0.25.

Kaupungin leveäraidepuolella – eli siis metrossa – on ihan omat kuvionsa. Kesäaikataulut ovat voimassa eri ajanjakson kuin raitiotieliikenteessä. Lisäksi kesäajan liikennemuutokset toteutetaan pääasiassa junien pituuksia muutellen eikä niinkään vuoroja vähentäen. Kesäaikana näet ei kuusivaunuisia (kolmen vaunuparin) junia ole lainkaan liikenteessä. Joitakin vuoronvähennyksiä on silti pantu toimeen: junat 2, 4, 6 ja 8 ajavat varikolle ma–pe klo 19.00–19.40 (talviaikana klo 20.50–21.30), eivätkä ne ole lauantaisin ja sunnuntaisin lainkaan ajossa. Silloin kun vain parittomat junat 1, 3, 5 ja 7 ovat kulussa – siis ma–pe klo 19 jälkeen ja lauantaisin sekä sunnuntaisin koko päivän – junien vuoroväli on 10 min., muulloin 5 min. Ma–pe ajaa myös kesällä yksi ruuhkajuna (juna 11) yhden kierroksen.

Jarmo Oksanen

RAITIOLIIKENTEEN VUOROT KESÄAIKATAULUKAUTENA 1984

Seuraavassa on lueteltu kesäaikataulukaudella 1.6.-31.8.84 liikenteessä olevat raitioliikenteen vuorot. Sarakkeiden selitys: A = vuoro n:o, B = vaunutyyppi (n=nivelvaunu, v=kulj.rah. vaunu 1-30, ilman merkkiä vaunu n:o 301-374), C = linja(t), joilla vuoro ajaa, D = halli, E = liikennöintipäivät (X ao. päivien kohdalla).

A	B	C	D	E ma-pe	E la	E su
1		1	KH	X	X	
2		1	"	X	X	
3		1	"	X	X	
4		1	"	X	X	
5		1	"	X	X	
6		2,2A	"	X		
7		2,2A	"	X		
8		2,2A	"	X		
9		2,2A	"	X		
12	n	3B	"	X	X	X
13	n	3B	"	X	X	X
14	n	3B	TÖ	X		
15	n	3B	KH	X	X	X
16	n	3B	"	X	X	X
17	n	3B	TÖ	X	X*	X*
18	n	3B	KH	X	X	X
19	n	3B	TÖ	X		
23	n	3T	"	X		
24	n	3T	"	X		
25	n	3T	KH	X	X	X
26	n	3T	"	X	X	X
27	n	3T	"	X	X	X
28	n	3T	TÖ	X	X	X*
29	n	3T	KH	X	X	X
30	n	3T	"	X	X	X**
35	n	4	TÖ	X	X	X*
36	n	4,4N	KH	X	X	X
37	n	4	"	X	X	X
38	n	4,4N	"	X	X	X
39	n	4,4N	"	X	X	X
40	n	4,4N	"	X	X	X
41	n	4	"	X	X	X
44		5	"	X	X	X
45		5	"	X	X	X
46		5	TÖ	X		
47		5	KH	X	X	X
48		5	TÖ	X		
49		5	KH	X	X	X
50		5	TÖ	X	X	X*
53		6	KH	X	X	X
54		6	"	X	X	X
55		6	"	X	X	X
56		6	"	X	X	X
57		6	"	X		
58		6	"	X	X	X
59		6	KH	X	X	X
60		6	"	X		
71	v	7	"	X	X	X
72	v	7	"	X	X	X
73	v	7	"	X	X	X
74	v	7	"	X	X	X
75	v	7	"	X	X	X
79	v	8	"	X	X	X
80	v	8	"	X	X	X
81	v	8	"	X	X	X
82	v	8	"	X	X	X
83	v	8	"	X	X	X
91	n	10	TÖ	X	X	X*
92	n	10	KH	X	X	X
93	n	10	"	X	X	X
94	n	10	"	X	X	X
95	n	10	"	X	X	X
96	n	10	"	X	X	X
97	n	10	"	X	X	X
101		1	"	X		
102		2,2A	"	X		
103		1	"	X		
104		1	"	X		
105		2,2A,4V	"	X		
107		6	"	X		
110		2,2A	"	X		
111		2,2A,4V	"	X		
112		2,2A,4V	"	X		
113		6	"	X		
114	v	8	"	X		
115		6	"	X		
129	n	4	TÖ	X		
130	n	4	"	X		
132		4V	"	X		
133		4V	"	X		
134		4V	"	X		
135		5	"	X		
136		5	"	X		
137	v	7	"	X		
138	v	7	"	X		
139	v	8	"	X		
140	n	10	"	X		
141	n	10	"	X		
142	v	7	"	X		

* Lähtee KH:lta, palaa TÖ:lle

** Lähtee TÖ:lta, palaa KH:lle

Huom ! Tällä kertaa ei julkaista luetteloa "raitiovaunujen ajojärjestys eri linjoilla". Tämä siitä syystä, että on tarkoitus jakaa erillisenä kesäaikataulut raitiolinjoilla, joista käy em. asia ilmi luetteloa tarkemmin.

Raitiovaunuliikenne KOSKELAN hallista linjalle

Maanantai - perjantai 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja(t)	reitti	klo	vuoro	linja(t)	reitti
5.30	16 n	3B	657	6.01	104	1	651
	47	5	669	6.02	105	2,2A	651
	79 v	8	679	6.03	27 n	3T	659
5.36	112	2,2A,4V	651		40 n	4,4N	659
5.37	5	1	651	6.06	45	5	669
	37 n	4	659	6.07	53	6	671
	55	6	673		114 v	8	679
	94 n	10	661	6.09	3	1	651
	110	2,2A	653	6.10	9	2,2A	651
5.40	18 n	3B	687	6.12	97 n	10	659
	71 v	7	675	6.14	4	1	651
	80 v	8	679		54	6	671
5.42	12 n	3B	655	6.16	83 v	8	679
	41 n	10	687	6.19	7	2,2A	651
5.44	29 n	3T	661	6.20	57	6	671
	93 n	10	659	6.38	56	6	671
	102	2,2A	653	6.42	1	1	651
5.45	58	6	671	6.44	25 n	3T	659
	101	1	661	6.45	81 v	8	679
	103	1	651	6.46	15 n	3B	655
	111	2,2A,4V	651	6.47	38 n	4,4N	659
5.46	113	6	673	6.49	72 v	7	675
5.47	39 n	4,4N	659	7.11	49	5	669
5.48	95 n	10	661	7.19	6	2,2A	651
5.49	13 n	3B	655	7.20	75 v	7	675
5.50	74 v	7	661				
5.52	30 n	3T	661	13.29	107	6	671
	92 n	10	687	14.00	102	2,2A	651
5.53	2	1	651	14.01	113	6	671
	60	6	671	14.17	111	2,2A	653
	96 n	10	661	14.20	103	1	651
5.54	8	2,2A	651	14.27	112	2,2A	653
5.57	26 n	3T	659	14.33	104	1	651
	36 n	4,4N	687	14.34	115	6	671
5.58	82 v	8	679	14.36	110	2,2A	651
6.00	44	5	669	14.44	101	1	651
	59	6	671	15.03	114 v	8	679
	73 v	7	675	15.37	105	4V	665

Hallireittien piirrokset on viimeksi julkaistu RAITIOssa 1/83.

Merkkien selityksiä

n = nivelvaunu v = 4-aks.kuljettajarahastusvaunu L = vain lauantaisin

x 1.7 6.54 25n 3T 693

Raitiovaunuliikenne KOSKELAN hallista linjalle

Lauantaisin 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja(t)	reitti	klo	vuoro	linja(t)	reitti
5.30	44	5	669	5.53	94 n	10	687
5.31	74 v	7	675	5.55	38 n	4,4N	687
5.34	18 n	3B	657	5.58	16 n	3B	655
5.38	83 v	8	679	6.00	30 n	3T	659
5.40	12 n	3B	687		36 n	4,4N	659
	27 n	3T	659	6.01	72 v	7	675
	40 n	4,4N	659	6.02	80 v	8	679
	59	6	673	6.04	55	6	671
5.44	93 n	10	687	6.05	39 n	4,4N	687
	95 n	10	659	6.07	2	1	651
5.45	37 n	4	687	6.12	92 n	10	659
	47	5	669	6.14	81 v	8	679
5.46	26 n	3T	661	6.16	58	6	671
	71 v	7	675		73 v	7	675
5.47	4	1	661	8.00	82 v	8	679
	5	1	651	8.35	25 n	3T	659
5.48	15 n	3B	655		75 v	7	675
	97 n	10	661	8.36	45	5	669
5.50	17 n	3B	687	8.44	1	1	651
	29 n	3T	659	8.48	41 n	4	659
	54	6	671	8.52	13 n	3B	655
	79 v	8	679	8.56	49	5	669
5.52	96 n	10	659	9.07	3	1	651
5.53	53	6	673	9.09	56	6	671

Sunnuntaisin 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja(t)	reitti	klo	vuoro	linja(t)	reitti
6.43	45	5	665	7.12	83 v	8	679
6.54	17 n	3B	655	7.25	56	6	671
	18 n	3B	657	8.49	71 v	7	675
	35 n	4	687	9.02	75 v	7	661
	37 n	4	659	9.04	72 v	7	675
	49	5	665	9.19	73 v	7	675
	53	6	671	9.23	29 n	3T	659
	58	6	673	9.37	47	5	669
	80 v	8	679	9.40	12 n	3B	655
	93 n	10	659	9.42	92 n	10	659
6.56	27 n	3T	659	9.45	16 n	3B	687
6.58	28 n	3T	661	9.48	59	6	671
7.00	50	5	669	9.52	97 n	10	687
	79 v	8	691	9.53	26 n	3T	659
	91 n	10	687		36 n	4,4N	659
7.02	82 v	8	679	10.06	44	5	669
	94 n	10	659	10.11	15 n	3B	655
	96 n	10	661	10.12	36 n	4,4N	665
7.04	41 n	4	687	10.13	95 n	10	659
7.07	39 n	4,4N	659	10.13	55	6	671
7.09	13 n	3B	655	10.22	74 v	7	675
7.10	54	6	671	10.23	40 n	4,4N	659
7.11	25 n	3T	659 X	10.46	81 v	8	679

Raitiovaunuliikenne linjalta KOSKELAn halliin

Maanantai - perjantai 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja(t)	reitti	klo	vuoro	linja(t)	reitti
8.49	112	2,2A,4V	698	23.14	15 n	3B	660
8.52	110	2,2A	652	23.17	29 n	3T	656
8.57	105	2,2A	654		54	6	674
9.01	103	1	652		59	6	672
9.03	104	1	652	23.21	44	5	670
	111	2,2A,4V	698	23.24	81 v	8	696
9.09	113	6	672	23.25	74 v	7	676
9.10	114 v	8	696	23.27	71 v	7	654
9.25	101	1	662	23.28	94 n	10	662
9.30	102	2,2A	654	23.29	55	6	674
					75 v	7	696
17.14	112	2,2A	654	23.31	45	5	670
17.18	105	4V	660	23.32	18 n	3B	660
17.20	107	6	672		92 n	10	690
17.22	102	2,2A	654	23.33	37 n	4	666
17.39	57	6	672	23.36	82 v	8	696
17.41	103	1	652		96 n	10	660
17.45	7	2,2A	652	23.39	72 v	7	654
17.49	113	6	672	23.40	56	6	674
17.54	8	2,2A	652	23.42	93 n	10	690
	104	1	652	23.43	26 n	3T	656
18.00	9	2,2A	652		95 n	10	662
18.06	6	2,2A	654	23.44	49	5	698
18.07	101	1	652	23.45	41 n	4	660
18.09	60	6	672		47	5	670
18.11	114 v	8	696	23.46	97 n	10	660
18.12	110	2,2A	652	23.48	83 v	8	696
18.15	111	2,2A	654	23.50	53	6	674
18.19	115	6	672	1.08	12 n	3B	660
18.21	3	1	652	1.10	25 n	3T	656
21.25	53	6	672	1.20	38 n	4,4N	664
21.27	5	1	652	1.23	13 n	3B	660
	79 v	8	696	1.25	27 n	3T	656
21.36	1	1	652		36 n	4,4N	690
21.46	4	1	652	1.30	16 n	3B	662
21.51	2	1	652		30 n	3T	690
22.30	73 v	7	676		39 n	4,4N	664
23.12	80 v	8	696		40 n	4,4N	660

Lauantai ja sunnuntai 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
L 15.08	1	1	652	21.25	53	6	672
L 15.45	4	1	652	21.27	79 v	8	696
L 17.14	2	1	652	22.30	73 v	7	676
L 17.29	3	1	652	23.12	80 v	8	696
L 17.48	5	1	652	jatkuu kuten maanantai-perjantai			

Raitiovaunuliikenne TÖÖLÖN hallista ja halliin

Maanantai - perjantai 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.30	50	5	619	14.10	138 v	7	629
5.33	137 v	7	629	14.17	135	5	615
5.40	28 n	3T	629	14.22	140 n	10	605
	139 v	8	629	14.27	139 v	8	629
5.43	138 v	7	609		141 n	10	607
5.46	17 n	3B	605	14.33	130 n	4	605
5.50	48	5	615	14.34	137 v	7	629
5.53	130 n	4	607	14.47	142 v	7	629
	142 v	7	629	14.49	132	4V	605
5.54	23 n	3T	607	14.53	136	5	615
5.57	91 n	10	605	15.03	129 n	4	605
	135	5	615	15.07	134	4V	605
6.00	19 n	3B	605	15.37	133	4V	605
6.02	14 n	3B	629	16.23	134	4V	612
	24 n	3T	607	16.54	133	4V	612
6.03	35 n	4	605	17.21	132	4V	612
6.09	129 n	4	607	17.36	136	5	616
6.44	140 n	10	607	17.42	138 v	7	630
7.06	132	4V	607	17.53	130 n	4	612
7.07	46	5	615	17.54	135	5	616
7.15	134	4V	607		140 n	10	632
7.19	141 n	10	607	18.00	139 v	8	630
7.23	133	4V	607	18.04	46	5	616
8.20	132	4V	606	18.05	137 v	7	630
8.32	134	4V	606	18.08	19 n	3B	608
8.39	133	4V	606	18.12	24 n	3T	604
8.53	137 v	7	630	18.15	48	5	616
8.59	130 n	4	606	18.18	142 v	7	630
9.00	139 v	8	630	18.21	129 n	4	612
9.05	142 v	7	630	18.24	141 n	10	632
9.08	135	5	616	20.45	17 n	3B	608
9.14	140 n	10	632	20.55	23 n	3T	604
9.18	129 n	4	606	21.10	35 n	4	606
9.27	141 n	10	606	21.15	14 n	3B	608
9.29	138 v	7	630	21.16	91 n	10	606
				21.24	28 n	3T	604
				21.44	50	5	616

Lauantaisin 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
5.40	28 n	3T	629	16.26	91 n	10	632
6.00	35 n	4	607	17.10	35 n	4	606
6.12	50	5	615	20.13	28 n	3T	604
9.05	91 n	10	607	20.15	17 n	3B	608
				21.44	50	5	616

Sunnuntaisin 1.6.1984 alkaen

klo	vuoro	linja	reitti	klo	vuoro	linja	reitti
10.38	30 n	3T	607	20.13	28 n	3T	604
				20.15	17 n	3B	608
				20.50	35 n	4	606
				21.16	91 n	10	606
				21.44	50	5	616

parittomat hallireittinumerot johtavat hallista linjalle, parilliset halliin.

Mv 27 ja pv 530 linjalla 8 Va pysäkillä.
Motor 27 and trailer 530 on route 8 in Vallila.
Kuva/photo: A. Hellman, 5.2.1980

Vaunu 22 Paavalin kirkon pian entisessä silmukassa.
The Vallila loop will be partly remodelled, when route 8 is diverted to run via Sörnäinen metro station. This view shows car 22 in the present loop.
Kuva/photo: A. Hellman, 4.7.1984

PÄÄTEPYSÄKKI

koonnut A.Hellman

Aikaisemmin ilmestyneitä RAITIOita on vielä saatavana. Täydennä nyt kokoelmiasi.
1978: 1, 2, 4
1979: 1, 2, 3, 4
1980: 1, 2, 3
1981: 1, 2, 3, 4
1982: 1, 2, 3, 4
1983: 1, 2, 3, 4
Tilaus SRS:n postisiirtotilin kautta, 5 mk numerolta.

KALUSTO

22.2.84
Vaunu 75 tuotiin Helsinkiin.

27.3.84
Uusi metrojuna tuotiin Helsinkiin.

4.4.84
Vaunu 76 tuotiin Helsinkiin.

2.5.84
HKL 1766 = Robel & Co Maschinenfabrik, Munchen 75. »Minima 1—4», »AG 12», itsekulkeva tukemiskone; tukee yhden kiskon. Koneessa nostolaite, jolla se voidaan kääntää.
3.5.84
Vaunu 77 tuotiin Helsinkiin.

15.5.84
Uusi metrojuna tuotiin Helsinkiin.

- Vaunussa 43 on NrII-tyyppiset sisäkilvet
- Joissakin NrI:ssä on myös etuovessa valokenno (Nr II = vakio)
- NrI:ssä, joista on poistettu rahastajanaitio, on Almex E -istukka myös molempien keskiovien kohdalla.
- Vaunuissa 31—69 oli alunperin 41 istumapaikkaa ja vaunussa 70 oli 39 istumapaikkaa (nivelen molemmin puolin 1+1 istuinta). Kuljettajarahastuksen alkaessa poistettiin kaikista vaunuista kaksi istuinta etumaisten keskiovien kohdalta (paikat 39 ja 37). Vaunuissa 31—69 on parhaillaankin käynnissä muutostyö, jossa poistetaan rahastajanaitio, taemman keskioven kohdalta kaksi istuinta sekä nivelen molemmin puolin yksi istuin. Rahastajanaition tilalle tulee neljä istuinta. Tämän muutoksen jälkeen vaunuissa 31—70 on yhteensä 39 istumasijaa.
  NrII-vaunuissa on 40 istumapaikkaa. »Lisäpaikka» on takasillalla.

30.5.84
Vaunu 78 tuotiin Helsinkiin.

HKL hankkii vuosina 1984—86 kaksiakselisia busseja 25 sekä samanverran nivelbusseja. Tilauksen arvo on 42.500.000 mk. Kaikki alustat toimittaa Volvo. Ajokki Oy:ltä hankitaan 10 kaksiakselin bussin koria ja Wiimalta 15 kaksiakselisen sekä 25 nivelbussin koria. Tänä vuonna toimitetaan 5 kummankin tyyppistä bussia.

Koskelan romuraiteelle vietyjä vaunuja:
5.6: 370
6.6: 372
7.6: 330
13.6: 319

Vaunu 334 muutettaneen H-vaunuksi.

Vaunun 2119 sähkölaitteet on uudistettu talven aikana lähes täysin. Se on myös maalattu ja valonheittimet on vaihdettu.

27.6.84
Vaunu 79 tuotiin Helsinkiin. Vaunu 45 hinasi sen Koskelasta Vallilaan n. klo 11.30.
Uusi metrojuna (179—180) saapui Helsinkiin.

16.1.–16.4.1984
HKL kokeili neljää nivelbussia:
HKL 2 Mercedes-Benz O 305 G/Ajokki
HKL 3 Scania N112A/Ajokki
HKL 4 Sisu BK 200 D/Wiima
HKL 5 Volvo B10M/Wiima

Mersussa ja Scaniassa on takamoottori ja vetävä (»työntävä») taka-akseli. Sisussa ja Volvossa on keskimoottori ja keskimmäinen akseli vetävä.
Kaikissa autoissa oli valokenno-ohjatut ovet ja pysäkkijarrut. Autojen ovet avautuivat pysäkille pysähdyttäessä kuin nivelratikoiden ovet. Kaikki autot olivat Ruskeasuon varikolla ja jokaisella ajettiin 13.000–18.000 km linjoilla 17, 42, 58, 65A ja 66A. Yhteensä 75 kuljettajaa koulutettiin ajamaan nivelbussia. Lopputulos oli, että kaikki autot sopivat HKL:lle. Sittemmin on tilattu Volvo/Wiima-nivelbusseja.

RAITIOLINJAT

1.5.84
Linjalla 3T aloitettiin jälleen pysäkki- ja nähtävyyskuulutukset.

1.6.84
Raitiolinjoillakin siirryttiin kesäliikenteeseen: katso »Taulut».

22.6.84
Lauantaiaikataulut.

23.6.84
Sunnuntaiaikataulut; liikenne alkoi n. klo 11.15.

Heinäkuussa keskitettiin henkilökuntapulasta johtuvat häiriöt linjalle 7. Linjaa liikennöitiin, mutta säännöllisen epäsäännöllisesti.

Linjaa 7 liikennöidään tällä tietoa viimeisen kerran 31.8. Linja 8 siirtyy uudelle reitille 1.9. Samanaikaisesti otettaneen Sörnäisten metroasema käyttöön.

Toistaiseksi vahvistamattomien tietojen mukaan Rattikariat häviäisivät linjalta 5 syksyllä. Tarkoittaneeko tämä kenties siirtymistä kuljettajarahastukseen, vai joutuvatko kulttuurilinjan matkustajan »nauttimaan» pikku-Valmetin kyydistä?

12.7.84
Julkinen sana välitti hämmästyttävän tiedon, jonka mukaan erittäin suosittu ja ainutkertaisuuskin, eli »Turisti-kolmonen» on vaiennut, koska HKL ja liikennehenkilökunta eivät ole päässeet yksimielisyyteen kuulutuslaitteiden käytöstä. Henkilökunnan edustajat ovat ehdottaneet kuulutusten lopettamista kokonaan tai hoitamista muulla tavoin (vaunuun siis kuljettajan lisäksi kuulutuslaitteen napinpainaja?!?). Seuraavaksi raitiovaununkuljettajat varmaan vaativat, että matkustajien kuljettaminen on lopettava, koska pysäkeillä seisahtuminen haittaa raitiovaunun kuljettamista. Todella pöyristyttävää ja uskomatonta ajattelemattomuutta ja palvelualttiuden sekä markkinointihengen puutetta!

AUTOLINJAT

13.4.84
Linjaa 42T liikennöitiin viimeisen kerran tänä lukuvuonna.

2.5.84
Linjat 86, 92, 94 ja 97 saivat uudet linjatunnukset, eli numeron perään lisättiin N-kirjain. Ainut idänsuunnan yölinja, jolla ei ole N-tunnusta, on 94B.

1.6.84
Linjat 94 M ja 94N siirtyivät LOY:ltä HKL:lle.
HKL siirtyi kesäliikenteeseen:
Linjoja 14A, 42X, 66X ja 86X ei liikennöidä.
Linjaa 50T ei liikennöidä 1.6.–15.8.
Linjaa 50 ei liikennöidä lauantaisin.
Linjaa 55A liikennöidään myös ma–pe klo 8–19.
Linjoja 14V, 16A, 66 ja 80V ei liikennöidä 25.6.–12.8.
Poistumispysäkkikilpiä ei käytetä.

4.6.84
Muut yhteistariffiliikennöitsijät siirtyivät kesäliikenteeseen:
Linjaa 39X ei liikennöidä 4.6.–19.8.
Linjaa 40V ei liikennöidä 4.6.–2.9.
Linjaa 69A ei liikennöidä 25.6.–5.8.
Poistumispysäkkikilpiä ei käytetä 25.6.–15.8.

22.6.84
Lauantaiaikataulujen mukainen liikenne.
Linjat 14, 17 ja 23 lopettivat jo n. klo 17.
Linjaa 24 liikennöitiin n. klo 1.30 asti
Linja 18 ajoi poikkeusreittiä – Paciuksenkatu – Meilahdentie –Tamminiementie – Seurasaarentie – Paciuksenkatu – Tukholmankatu – n. klo 20–1.25.

23.6.84
Liikenne aloitettiin pyhäaikataulun mukaan n. 11.15 jälkeen.

METROLINJA

1.6.84
Uusi aikataulu tuli voimaan; se oli voimassa 15.6. asti. Muutokset edelliseen aikatauluun verrattuna:
- 10 minuutin liikenteessä IK:n lähtöaja 10, 20, 30 jne
- 10 min. liikenteessä ma-la poistettu juna 8
- 10 min. liikenteessä su poistettu juna 9
- 10 min. liikenteessä junien »kääntöaika» IK:ssa ja KP:ssa n. 6 minuuttia (ennen 12 min).

16.6.84
Jälleen uusi aikataulu tuli voimaan. Muutokset edelliseen verrattuna:
- juna 11 ei ole kulussa
- junissa ruuhka-aikoinakin vain 2 yksikköä
- 10 minuutin liikenne ma-pe jo klo 19 jälkeen ja la koko päivän

22.6.84
Lauantaiaikataulut.
23.6.84
Sunnuntaiaikataulut. Liikenne alkoi noin klo 11.

10 minuutin liikenteessä junat saapuvat Kamppiin raiteelle 1! Lauantaisin havaittu jälleen kolmen yksikön junia 16.6. jälkeen. Syynä on kuulemma ollut, että matkustajat eivät kertakaikkiaan mahdu kahden yksikön juniin, kun liikennöidään 10 minuutin välein. Tämä siis lauantaisin ja pahimpaan ostosaikaan.

RAKENTAMISTOIMINTA

Kaivokadun ja Mikonkadun risteykseen on talven aikana asennettu varoitusvilkullinen raitiotien tasoristeysmerkki. Merkki on peltinen ja vilkku sen yläpuolella.

Länsi-Pasilan raitiolinjan kiskotustyöt ovat käynnissä. Uutta kiskoa asennetaan parhaillaan Asemanpäällikönkadun sillan päästä pitkin Pasilankadun reunaa kohti pohjoista.
Aleksanterinkadulta Mannerheimintielle johtava vaihde 411 on saanut talven aikana sähkökääntölaitteet. Mannerheimintieltä etelästä Aleksanterinkadulle johtava vaihde on numeroltaan 415. Sekin kääntyy sähköllä. Risteyksen liikennevaloihin on lisätty vaihe Aleksin ja Erottajan suunnan liikennettä varten. Nehän puuttuivat SRS:n perävaunuajelun aikoihin.

Edellisessä numerossa mainittu metron pääopastimen lisäopastin, joka oli HT:ssä, katosi maaliskuussa.
Maalis-huhtikuussa on sekä Siilitien että Kulosaaren asemien yhdessä opastimessa vastaava lisäopastin. Nämä opastimet olivat kuitenkin keltaisia. Kulosaaren opastimessa oli lisäksi »silmälappu», joten vilkkuva valo näkyi vain radan suuntaan.

Huhtikuun puolivälissä alkoivat ratatyöt Hämeentien ja Helsinginkadun risteyksessä. Hämeentien 33:n kohdalla ollut raitiopysäkki siirrettiin takaisin Vilhonvuorenkujan ja -kadun väliin.
Betonista »penkkaa» alettiin murtaa Kinaporinkadun risteyksestä kohti Helsinginkadun risteystä.
Ensimmäiseksi siirrettiin Hämeentie 33 kohdalla keskustasta pois johtavaa raidetta kadun reunaan päin. Vapun jälkeen siirrettiin toista raidetta. Raiteen pysäkki siirrettiin noin 20 m pohjoisemmaksi. Toukokuun lopulla olivat Hämeentieltä pohjoisesta Helsinginkadulle johtavat vaihteet paikoillaan. Vain yhteys Helsinginkatu — Hämeentie etelään jää rakennettavaksi (jos rakennetaan) ensi vuonna. Tällä ratatyömaalla on käytetty toisaalla lehdessä mainittua Robel-tukemiskonetta.

Uutta ajojohdinta on vedetty Hämeentielle touko-kesäkuussa väliille Sturenkatu — Kustaa Vaasan tie. Työ on tehty yöaikoina.

Kesäkuun alussa olivat pohjatyöt käynnissä koko rataosalla Itäkeskus — Kontula. Raidesepeliä ajettiin jo Itäkeskuksen puoleiseen päähän kuorma-autoilla.
Heinäkuun alussa alkoi kiskotustyö Itäkeskuksesta kohti Kontulaa. Ensimmäiset raide-elementit esimerkiksi olivat paikallaan pohjoisella raiteella jo 9.7.
Sörnäisten asema otettaneen käyttöön 1.9.
Siilitien edelleen keskeneräisen aseman luokse ilmaantui kesäkuun loppupuolella työmaakoppeja ym. tavaraa. Ehkäpä asema rakennetaan valmiiksi.

HKL 1766 töissä Helsinginkadulla.
HKL new ballast tamper 1766 at work in Helsinginkatu.
Kuva/photo: A. Hellman, 4.7.1984

17.4.84
Itäkeskuksen asemalle asennettiin kahteen ulko-oven aukkoon liukuovet. Ne olivat toiminnassa pääsiäisen jälkeen.

Töölön hallin julkisivujen korjaus valmistuu tänä vuonna. Jäljellä olevat työt tekee Asko Pankka Oy, jonka tarjous oli halvin.
Humalistonkadun puolella oleva korjaamorakennus sekä muut rakennukset puretaan ja tonteille tulee asuinrakennuksia. Oy Alfred A Palmberg Ab tekee rakennuksessa 1.640.000 markan muutostyön. Työ valmistunee loka-marraskuussa.
Töölön varikon vanhin halli luovutetaan kiinteistövirastolle ehkä vuonna 1988. Halliin sijoitettaneen mahdollisesti ehkä raitiovaunu- ja liikennemuseo. Mahdollinen museo tulee kaupunginmuseon hoitoon. (Hmm.. Ettei hanketta vain yritetä kaikessa hiljaisuudessa työntää vihreän veran alle — toim. huom.)

Toukokuun puolivälin paikkeilla poistettiin Hakaniemen raitiotiepysäkkien sadekatokset. Pysäkit siirrettiin ajosuunnassa pysäkkialueen loppupäähän. Pysäkkialueelle tulee uudet sadekatokset.

6.6.84
Paavalin kirkon silmukan muutostyöt aloitettiin rikkomalla asvalttia tulevan radan kohdalla. Uusi vaihde, johon silmukka päättyy, oli Hämeentiellä jo 18.6.

POIKKEAVAA

1.5.84
Tukuttain poikkeusreittejä auto- ja raitiolinjoilla marssien aikana:
Hämeentietä kulkevat autolinjat ajoivat joko Hakaniemeen tai Hakaniemen sillan kautta Senaatintorille. Keskustan läpi ajavat linjat 16, 17, 18, 55A, 65A ja 66A puikkelehtivat Kauppa- ja Kasarmitorin kautta.
Raitiolinjat 3B ja 3T kiersivät Helsinginkatua ja kääntyivät Eirassa.
Linja 5 kääntyi Eirassa.
Linja 6 ajoi Helsinginkadun kautta.
Linja 7 kääntyi Kirurgilla.
Bussilinja 5X kulki Eirasta Katajanokalle.
Metrojunissa oli osan päivää kolme yksikköä.

19.6.84
Metrolinjaa liikennöitiin klo 19—23.30 yksiraiteisena väliä Hakaniemi — »Kalasataman vaihteet». Sörnäisten asemalle asennettiin tuolloin paineovia. Hakaniemessä käytettiin raidetta 1.

MUUTA

Ruotsalaisen kansanpuolueen aloitteesta alkanee Helsingissä loppuvuodesta pysäkkikohtaisten aikataulujen kokeilu. Aikatauluja tulee vilkkaimmille vaihtopysäkeille. Kokeilun perusteella arvioidaan edut, haitat sekä se, kannattaako tällaisia aikatauluja laittaa myös muille pysäkeille.

28.4.84
Kaksikerroksinen Lontoonbussi aloitti kiertoajelut Helsingissä.

1.5.84
Suomenlinnan Liikenne Oy aloitti Korkeasaaren lautan liikennöinnin.

Liikennelaitos tilaa Oy Kennoy Ab:ltä 1.900.000 markalla lippuautomaatteja metroasemille. Automaatteja tarvitaan lisää, sillä nykyiset ovat ylikuormitettuja. Samalla hankitaan myös Myllypuron ja Kontulan asemien automaatit. Uudet sarjalippuja myyvät automaatit tunnistavat myös 50 markan setelin.

1.6.84
HKL:n neuvonta-auto aloitti jälleen toimintansa. HKL:n ja kaupungin matkailutoimiston palkkaamat liikenneoppaat antavat tietoja matkailusta ja Helsingin julkisesta liikenteestä sekä myyvät HKL:n matkailulippuja, sarjalippuja ja Helsinki-kortteja. Auto on ti-la klo 10—15 Rautatientorilla ja ti-pe 15.30—30 Kauppatorilla. Toiminta jatkuu elokuun loppuun.

1.6.84
HKL:n lautakunta päätti yksimielisesti esittää liikennemaksujen korottamista 8 prosenttia.

7.6.84
Saamiemme tietojen mukaan suistui useita vaunuja peräkkäin Hämeentieltä keskustan suunnasta Vallilan ratapihalle johtavassa vaihteessa. Vauriot jäivät kuitenkin olemattomiksi. Seuraavana päivänä kyseistä vaihdetta korjattiin.

14.6.84
Kaupunginhallitus hyväksyi äänestyksen jälkeen e.m. korotusesityksen. Esityksen mukaiset lippujen hinnat:

Aikuisten kertalippu	5,00 mk
Lasten kertalippu	1,80 mk
Aikuisten sarjalippu (10 mtk)	44,00 mk
Lasten sarjalippu (10 mtk)	9,50 mk
Aikuisten 30 päivän lippu	92,00 mk
Lasten 30 päivän lippu	30,00 mk
Vuosilippu	920,00 mk
Alennussarjalippu (10 mtk)	9,50 mk
30 päivän alennuslippu	30,00 mk
65-vuotiaiden 10 mtk sarjalippu	30,00 mk
65-vuotiaiden 30 päivän lippu	61,00 mk

Korotuksista päättää lopullisesti kaupunginvaltuusto.

Vartio-Helsinki Oy on saanut uusittua sopimuksen metron vartioinnista ja järjestyksenpidosta. Uusi sopimus alkaa 1.9. ja on voimassa kaksi vuotta. HKL:n lautakunta hyväksyi halvimman tarjouksen äänestämällä.

15.6.84
Linjan 6 vaunu suistui lievästi Arabian silmukassa. Seuraava vuoro veti vaunun takaisin kiskoille. Tapauksen jälkeen saapuivat paikalle rataosaston miehet.

Toukokuussa (tarkka päivä ei tiedossa) ajoi vaunu 34 kolarin henkilöauton kanssa Ruskeasuolla. (Vaunu 34 on kuulemma kolhituin nivelvaunu.) Kolarissa särkyi mm. etukulmassa oleva pääkytkin, jolloin vaunu tuli ajokelvottomaksi. Vaunu laitettiin hinaukseen toisen nivelvaunun perään. Kun yhdistelmä oli nousemassa Tilkanmäkeä, vaunujen välinen kytkentä petti. Kuinka ollakaan hinattavassa vaunussa (siis 34) ei ollut ristin sieluakaan, joten se lähti valtoimenaan valumaan takaperin alamäkeen. Kaiken kukkuraksi (ehkä kuitenkin onneksi) oli sopivan matkan päässä tulossa linjan 10 vaunu 69. Irralleen päässyt 34 rysähti tietenkin 69 nokkaan.
Niinpä vaunu 34 vaurioitui keulasta, perästä ja nivelestä. Ennen pyöreä nivelosa on lähinnä epämääräisen muotoinen. Vaunun 69 koko etuosa meni muusiksi. A-vaunun kaikkiin »ikkunanpuitteisiin» tuli iskun voimasta pussit, jne. Tämän vaunun nivelen kuntoa ei ollut tarkastettu vielä 30.5. (Nivel on hyvin arka paikka ja vaurioituu kolareissa herkästi.)

1.5.84
Linjan 7 vaunu 1 törmäsi linjalla 4 olleen vaunun 73 perään Yrjönkadun alamäessä Ratakadun ja Robertinkatujen välillä. Vaunun 1 keula painui sisään puskurin yläpuolella. (Uusien nivelvaunujen törmäyssuojat ovat korkeammalla kuin vihreiden vaunujen.) Vaunusta 73 rikkoutui toinen takalamppu. Yksi matkustaja löi kurkkunsa johonkin.
Paikalle saapuivat poliisi, sairasauto ja H355 (katastrofiauto). Tilanteen selvittyä 73 hinasi ykkösen Töölön halliin.

KALUSTOHAVAINTOJA

30.3.84
Vaunu 73 linjalla 4V vuorossa 136.

28.4.84
Linjalla 40 yöliikenteessä entinen HML:n nivelbussi. Samanlainen on nähty myös linjalla 74.

30.4.84
Vaunu 3 tilausajossa alkuillasta.

1.5.84
Vaunu 6 tilausajossa iltapäivällä.
Vaunu 70 akavalaisten tilausajossa — teemana oli »terveydenhuollon lakkovaunu».

3.5.84
Metrojuna 175—176 ajossa.

10.—11.5.84
Sähkömoottorijuna vieraili ensimmäisen kerran omin konein Iisalmessa. Junan kokoonpano oli 6026-6226 + 6027-6227. Nämä samat vaunut olivat myös ensimmäiset Oulussa viime vuoden toukokuussa.

22.5.84
Museovaunu 169 nähtiin Aleksilla.

18.6.84
Vaunu 78 koeajolla.

2.7.84
MB O305G—Ajokki nivellinja-auto (ex HKL 2) linjalla 740.

4.7.84
Vaunu 62 vuorossa 74, vaunu 43 vuorossa 75.

6.7.84
Vaunu 78 linjalla 4 vuorossa 40.

Yhteistariffin lipputulot vuonna 1983

Lippulaji	kpl	% (-82)	mk	% (-82)	% lipputuloista
Kertaliput	14.430.000	10,6	56.200.000	19	20,1
Sarjaliput	2.751.000	−7,1	80.400.000	1,4	28,8
30 päivän liput	1.748.000	−2,6	116.100.000	15,2	41,5
Vuosiliput	35.000	−3,6	25.600.000	13,3	9,2
Matkailijaliput	4.000	−24,3	100.000	−12,3	–
Helsinki-kortti	55.000	–	1.100.000	–	0,4
			279.500.000		100

Yhteistariffin matkat ja matkustajakilometrit 1982–1983
(matkustajakilometrit = nousevat matkustajat x matkan keskimääräinen pituus)

	Matkat		Matkustajakilometrit	
	1982	1983	1982	1983
Raitioliikenne	56.536.000	54.111.000	113.200.000	108.200.000
Autoliikenne	92.209.000	86.481.000	434.600.000	375.700.000
Sopimusliikenne	56.842.000	57.429.000	424.000.000	374.900.000
Metroliikenne	9.604.000	27.474.000	71.600.000	206.100.000
VR	11.374.000	11.560.000	–	–

Vantaan sopimusliikenteen aikuisten kertalipun hinta nousi 1.6. Uusi hinta on 4,50 mk. Muut tasatariffihinnat eivät muuttuneet.

Kuva/photo: I. Leppänen, 1.10.1980

Metrojunat kuljetetaan VR:n Pasilan konepajaan pyörän-
hiontaan. Alla hinausohjeita

JUNISSA V 1158/ V XXXX 1157 HRT - PSL KNP - HRT
ON LT:N KIRJ. LT 3193/641/82, 5.11.1982
MUKAINEN METROJUNA ERIKOISKULJETUS.

VETÄMISEEN ON KÄYTETTÄVÄ TVE 1 VETURIA NO 418 ,MISSÄ
ON KIINTEÄSTI ASENNETTUNA METROJUNAN KULJETUKSEEN
TARVITTAVA KYTKIN.

HINAUKSESSA SAA OLLA YKSI METROVAUNUPARI JA SE ON
VARUSTETTAVA LOPPUOPASTIMILLA.

JARRUIHIN TARVITTAVA PAINEILMA ON JOHDETTAVA TILAPÄISELLÄ
YHYSJOHDOLLA VETURISTA VAUNUIHIN.

JARRUTUSTEN SUORITTAMISTA SEKÄ KULUN JA LAITTEIDEN TARKKAILUA
VARTEN ON METROJUNASSA KULJETUKSEN AIKANA OLTAVA
METROVARIKON MÄÄRÄÄMÄ VAUNUJEN RAKENTEEN JA LAITTEET
TUNTEVA HENKILÖ JA VR:N PALVELUKSESSA OLEVA KONDUKTÖÖRI.
HEIDÄN ON VOITAVA PITÄÄ RADIOPUHELIMEN VÄLITYKSELLÄ
YHTEYTTÄ VETURIIN.

KULJETUS ON SUORITETTAVA YLIMÄÄRÄISELLÄ JUNALLA,JONKA
SUURIN SALLITTU NOPEUS ON 30 KM/H.

HINAUKSEEN KÄYTETTÄVÄN KYTKIMEN HEIKKOUDEN VUOKSI ON
LIIKKEELLELÄHTÖJEN JA JARRUTUSTEN OLTAVA MAHDOLLISIMMAN
HYVÄKSETTÄVIÄ.
HKI KOND
///LOPPU

Metroliikenne 02.01.1984 alkaen ma-la x1

Juna	Lähtö MV:lta	1.lähtö IK:sta	3 yksikköä IK=IK		Viim lähtö KP:sta	Tulo MV:lle
1	5.22	5.30	5.30-8.43	14.50-18.03	23.00	23.25
2	5.27	5.35	5.35-8.48	14.55-18.08	20.35	21.00
3	5.32	5.40	5.40-8.53	15.00-18.13	22.20	22.45
4	5.37	5.45	5.45-8.58	15.05-17.38	20.45	21.10
5	5.42	5.50	5.50-9.03	15.10-17.43	22.30	22.55
6	5.47	5.55	5.55-9.08	14.35-17.48	20.55	21.20
7	5.52	6.00	6.00-9.13	14.40-17.53	22.40	23.05
8	5.15x2	6.05	6.05-9.18	14.45-17.58	22.50	23.15
11	7.29	7.37	7.37-8.10	- -	7.57x3	8.20

Vuorovälit			Lähtöminuutit	Lähtöraide	Tuloraide
5 min	IK:sta	5.30-20.45	00,05,10 jne x4	3 (11 r2)	1
	KP:sta	5.50-21.00	00,05,10 jne	1	2
10 min	IK:sta	20.45-22.35	05,15,25 jne	3	1
	KP:sta	21.00-23.00	00,10,20 jne	1	2

x1 LA ei junaa 11, ei kolmen yksikön junia
x2 aukiajo IK-KP-IK tyhjävaunujuna
x3 tyhjävaunujuna x4 poikkeus juna 11

Metroliikenne 02.01.1984 alkaen su x1

Juna	Lähtö MV:lta	1.lähtö IK:sta	Viim lähtö KP:sta	Tulo MV:lle
1	6.27	6.35	22.50	23.15
3	6.37	6.45	23.00	23.25
5	6.47	6.55	22.20	22.45
7	6.57	7.05	22.30	22.55
9	x1	7.15	22.40	23.05

Vuorovälit			Lähtöminuutit	Lähtöraide	Tuloraide
10 min	IK:sta	6.35-22.35	05,15,25 jne	3	1
	KP:sta	7.00-23.00	00,10,20 jne	1	2

x1 12.02.1984 alkaen junissa vain 2 yksikköä koko päivän
x2 aukiajo IK-KP-IK tyhjävaunujuna

Metroliikenne 01.06.1984 alkaen ma-la x1

Juna	Lähtö MV:lta	1.lähtö IK:sta	3 yksikköä IK=IK		Viim lähtö KP:sta	Tulo MV:lle
1	5.22	5.30	5.30-8.43	14.50-18.03	22.30	22.55
2	5.27	5.35	5.35-8.48	14.55-18.08	20.35	21.00
3	5.32	5.40	5.40-8.53	15.00-18.13	22.40	23.05
4	5.37	5.45	5.45-8.58	15.05-17.38	20.45	21.10
5	5.42	5.50	5.50-9.03	15.10-17.43	22.50	23.15
6	5.47	5.55	5.55-9.08	14.35-17.48	20.55	21.20
7	5.52	6.00	6.00-9.13	14.40-17.53	23.00	23.25
8	5.05x2	6.05	6.05-9.18	14.45-17.58	20.25	20.50
11	7.29	7.37	7.37-8.10	- -	7.57x3	8.20

Vuorovälit			Lähtöminuutit	Lähtöraide	Tuloraide
5 min	IK:sta	5.30-20.40	00,05,10 jne x4	3 (11r2)	1
	KP:sta	5.50-21.00	00,05,10 jne	1	2
10 min	IK:sta	20.40-22.40	00,10,20 jne	3	1
	KP:sta	21.00-23.00	00,10,20 jne	1	1

x1 LA ei junaa 11, ei kolmen yksikön junia
x2 aukiajo IK-KP-IK tyhjävaunujuna
x3 tyhjävaunujuna x4 poikkeus juna 11

Metroliikenne 01.06.1984 alkaen su

Juna	Lähtö MV:lta	1.lähtö IK:sta	Viim lähtö KP:sta	Tulo MV:lle
1	6.27	6.35	23.00	23.25
3	6.42	6.50	22.30	22.55
5	6.52	7.00	22.40	23.05
7	6.10xl	7.10	22.50	23.15

Vuorovälit		Lähtöminuutit	Lähtöraide	Tuloraide
10 min	IK:sta 6.50-22.40	00,10,20 jne	3	1
	KP:sta 7.00-23.00	00,10,20 jne	1	1
15 min	IK:sta 6.35-6.50	-	3	

xl aukiajo IK-KP-IK tyhjävaunujuna junissa koko päivän 2 yksikköä

Metroliikenne 16.06.1984 alkaen ma-pe

Juna	Lähtö MV:lta	1.lähtö IK:sta	Viim lähtö KP:sta	Tulo MV:lle
1	5.22	5.30	22.30	22.55
2	5.27	5.35	19.15	19.40
3	5.32	5.40	22.40	23.05
4	5.37	5.45	18.45	19.10
5	5.42	5.50	22.50	23.15
6	5.47	5.55	18.55	19.20
7	5.52	6.00	23.00	23.25
8	5.05xl	6.05	19.05	19.30

Vuorovälit		Lähtöminuutit	Lähtöraide	Tuloraide
5 min	IK:sta 5.30-19.00	00,05,10 jne	3	1
	KP:sta 5.50-19.20	00,05,10 jne	1	2
10 min	IK:sta 19.00-22.40	00,10,20 jne	3	1
	KP:sta 19.20-23.00	00,10,20 jne	1	1

xl aukiajo IK-KP-IK tyhjävaunujuna junissa koko päivän 2 yksikköä

Metroliikenne 16.06.1984 alkaen la

Juna	Lähtö MV:lta	1.lähtö IK:sta	Viim lähtö KP:sta	Tulo MV:lle
1	5.05xl	6.00	23.00	23.25
3	5.22	5.30	22.30	22.55
5	5.32	5.40	22.40	23.05
7	5.42	5.50	22.50	23.15

Vuorovälit		Lähtöminuutit	Lähtöraide	Tuloraide
10 min	IK:sta 5.30-22.40	00,10,20 jne	3	1
	KP:sta 5.50-23.00	00,10,20 jne	1	1

xl aukiajo IK-KP-IK tyhjävaunujuna junissa koko päivän kaksi yksikköä

Metroliikenne 16.06.1984 alkaen su = 01.06.1984 alkaen su

pystyviiva osoittaa muutoksen vastaavaan edelliseen tietoon

Tekniikan taidetta — Töölön hallin entiset tulovaihteet (huom! yksikieliset). Taustalla vanha korjaamo, joka on tarkoitus muuttaa liikennemuseoksi.
Old single-tongue points at the back of Töölö depot. The building in the background is the original horse tram depot which is to be converted into a transport museum.
Kuva/photo: I. Leppänen, 26.10.1969